

[Justitsministeren.]

Jeg skal saa gøre et Par Bemærkninger om Ændringsforslagene Nr. 5 og 6 vedrørende Søsager. Hele Udvalget foreslaar den Ændring i Sø- og Handelsrettens Sammensætning, at de søkyndige Medlemmer ikke udelukkende skal være specielt navigationskyndige Medlemmer, men at nogle af dem skal være specielt maskinkyndige. Denne Ændring er jo begrundet i, at man nu i højere Grad sejler med maskinkraftdrevne Skibe end med Sejlskibe, saaledes at Maskinisten, Manden ved Maskinen, efterhaanden er kommet til at spille en langt større Rolle paa Søen end Matrosen, der gaar til Tops, og en stor Rolle ved Siden af Navigatøren, og derfor er det rigtigt, at disse ogsaa bliver repræsenteret i Sø- og Handelsretten. Jeg finder, at Udvalget har fundet en overordentlig heldig Udformning af dette meget vanskelige Spørgsmaal, og jeg kan med Glæde tiltræde disse Ændringsforslag.

Af et Flertal er der ved Ændringsforslag Nr. 22 foreslaaet, at der skabes Lovhjemmel for, at Justitsministeren kan autorisere Stenografer til Optagelse af stenografisk Gengivelse af Retsforhandlinger og fastsætte Regler om Vederlaget for saadan Virksomhed. Jeg kan tiltræde dette Forslag, fordi jeg finder det heldigt, at Nutidens tekniske Hjælpemidler i videst muligt Omfang udnyttes af offentlige Myndigheder, og der er sikkert ikke Grund til at befrygte, at Retsstenografi skal blive brugt i videre Omfang end rimeligt. Allerede for Tiden sker det for øvrigt nu og da, at der anvendes Stenografer i særlig vigtige Retssager paa Foranledning af Parterne.

Der er rejst et vidtgaende Spørgsmaal angaaende Eksamensbetingelser. Angaaende dette skal jeg gøre opmærksom paa, at hele Udvalget er enigt om for Fremtiden at ophæve Reglerne om, at dansk juridisk Eksamen giver Adgang til Sagførerbeskikkelse og til visse Tjenestemandstillinger under Retsplejen. Hvis dette gennemføres, hvad jeg meget maatte ønske, saa vil jo dermed dansk juridisk Eksamen faktisk være ophævet, men dansk juridisk Eksamen er ogsaa oprindelig oprettet som en Nødhjælp, og den er nu overflødig af den Grund, at vi har juridiske Kandidater nok, desværre mange flere end nok, og Forholdet er det, at det nu faktisk efter Undervisningsforholdene her i Landet er lettere, kan jeg næsten sige, at blive juridisk Kandidat end blive dansk Jurist. Uformuende Forældres Børn har faaet let Adgang til at blive Studenter, og naar de først er blevet Studenter,

kan de faa Stipendier, hvis de er dygtige og passer deres Ting, og saa bliver det meget lettere for dem at gaa den Vej og blive juridiske Kandidater, og derfor er dansk juridisk Eksamen ogsaa saa godt som gaaet af Brug.

Ved dens Grav, hvis jeg tør sige, at den allerede er kastet og endog saa kastet til, vil jeg sige, at de danske Jurister for øvrigt har gjort megen Nytte i Danmark og navnlig ude i Provinsen har været gode Raadgivere og praktiske Raadgivere for mange Mennesker, saaledes at dansk juridisk Eksamen, hvis den nu gaar af Brug her i Landet, efterlader sig et godt Rygte.

Hvad den juridiske Embedseksamen angaar, er det i det foreliggende Lovforslag foreslaaet, at der hverken til Sagførerbeskikkelse eller til de under Retsplejen hørende Tjenestemandstillinger stilles noget Krav med Hensyn til Eksamenskarakteren. Udvalget har imidlertid ved Ændringsforslag Nr. 23 foreslaaet, at den, der kun har opnaaet anden Karakter af første Grad til juridisk Embedseksamen, ikke bør kunne komme i Betragtning med Hensyn til Dommerstillinger og Stillinger som Rigsadvokat, Statsadvokat, Politimester og lignende undtagen i Tilfælde, hvor den paagældende har vist sig særlig dygtig i praktisk Virksomhed. Der aabnes altsaa Adgang ogsaa til disse Embeder for den, der har en mindre god Eksamen, naar han gennem mange Aar har vist sig dygtig i det praktiske Liv. Endvidere har Udvalget ment og udtrykt det gennem Ændringsforslag Nr. 66, at den, der kun har bestaaet den juridiske Embedseksamen med anden Karakter af anden Grad, fruden helt at være udelukket fra de nævnte vigtige Tjenestemandstillinger ogsaa skulde være udelukket fra at opnaa Sagførerbeskikkelse, medmindre ganske særlige Omstændigheder taler derfor. I begge Tilfælde er der altsaa aabnet Adgang for den dygtige Praktiker til ved sin i det praktiske Liv beviste Duelighed at rette paa det daarlige Eksamensresultat, og det var det, der egentlig var tilsigtet med det oprindelige Forslag, og selv om det nu ogsaa faktisk er blevet noget anderledes, kan jeg dog tiltræde disse Ændringsforslag, idet jeg mener, at man ad den Vej kan naa et mere retfærdigt Resultat end ved blot at henholde sig til Eksamen.

Angaaende Udlæg i fast Ejendom indeholdt Lovforslaget, saadan som det blev forelagt, flere materielt set ret vigtige Ændringer. Disse Ændringer er i det store og hele tiltrædt af hele Udvalget. Paa et enkelt Punkt har dog et Mindretal ved Æn-